

AFGØRELSE

25. april 2024

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kontakt til Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed sker via:

Sekretariatet for Nævnet for
Videnskabelig Uredelighed
nvu@ufm.dk

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800
ufs@ufm.dk
www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Sagsnr. 2023-10

Ved mail af 28. november 2023 til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (nævnet) oversendte

forskningsinstitutionen (forskningsinstitutionen)

endeligt en anmeldelse indgivet af

anmelder (anmelder)

vedrørende

anmeldte (anmeldte),

idet anmelder påstår, at anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt.

Anmelder gør gældende, at anmeldte har plagieret i sit produkt

produktet, produktet,

der er en afhandling, som anmeldte som led i sit ph.d.-studium har indleveret ved forskningsinstitutionen med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden, ved i en række tilfælde at have tilegnet sig tekst uden retmæssige kreditering af:

kilden (kilden)

Nævnets resultat

Nævnet har behandlet sagen på sine møder den 5. februar og 23. april 2024. Nævnet har truffet afgørelse om, at anmeldte ikke har handlet videnskabeligt uredeligt, men at sagen kan indeholde forhold om tvivlsom forskningspraksis. Sagen oversendes derfor til forskningsinstitutionen til videre behandling.

Afgørelsen er truffet af landsdommer Mikael Friis Rasmussen (formand), professor, ph.d. Janne Rothmar Herrmann, professor, ph.d. Klemens Kappel, professor, ph.d. Knud Jørgen Jensen, professor, ph.d. Charlotte Kroløkke, professor, dr.med. Mogens Holst Nissen og professor, ph.d. Helle Prætorius Øhrwald.

Nævnets afgørelse er begrundet nedenfor.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Anmeldelsen om videnskabelig uredelighed og anmeldtes bemærkninger hertil

Anmelder har i forbindelse med anmeldelsen og med henvisning til en iThenticate-rapport vedrørende anmeldtes produkt anført, at der i produktet er flere eksempler på sammenfald med én kilde uden relevante henvisninger og tydelig angivelse af, at der er tale om ordret eller næsten ordret gengivelse. Anmelder har henvist til, at sammenfaldende primært findes i ph.d.-afhandlingens afsnit vedrørende *(tekst udeladt)*.

Anmeldte har anført, at anmeldte alene fandt inspiration i kilden, men udarbejdede og konstruerede *(tekst udeladt)*. Anmeldte gjorde dette for at tilpasse sig *(tekst udeladt)*. Produktets afsnit vedrørende *(tekst udeladt)* indeholder ligheder med andre afhandlinger, men produktets afsnit herom bygger på anerkendte publikationer, som følger samme struktur og argumenter. Til understøttelse heraf har anmeldte sammen med sit partshøringssvar til forskningsinstitutionen henvist til uddrag fra tre publikationer. Anmeldte har endvidere anført, at det aldrig har været intentionen at plagiere indhold, men alene at anvende disse bredt anerkendte argumenter i afhandlingen.

Retsgrundlag

Sagen er behandlet efter lov om videnskabelig uredelighed m.v. (loven).

Nævnets kompetence fremgår af lovens § 4, stk. 1:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter.

Definitionen af et videnskabeligt produkt fremgår af lovens § 3, stk. 1, nr. 6:

Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler.

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslag nr. L 117 af 25. januar 2017 (bemærkningerne) vedrørende vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt, at

Den foreslåede definition lægger sig op ad UVVU's praksis på området, hvorefter et videnskabeligt produkt er karakteriseret ved at være frembragt som led i forskning ved anvendelse af videnskabelige metoder i modsætning til f.eks. mere populærvidenskabelige udgivelser, hvor der ikke på tilsvarende vis anvendes en videnskabelig tilgang. Vurderingen af, om et produkt kan anses for et videnskabeligt produkt, beror på en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter, hvorved videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende er det helt klare kerneområde for begrebet. Et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, vil derfor ofte være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Videnskabelig uredelighed er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 1:

Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.

Plagiering omfatter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 4:

Plagiering: Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.

Af de almindelige bemærkninger til loven, afsnit 3.4.3.1, fremgår:

Definitionen af ovennævnte tre begreber foreslås efter amerikansk forbillede indsat i stedet for den tidligere eksempelopregning i UVVU-bekendtgørelsen, som udgår. Begrebernes udfoldelse i lovteksten forventes at bidrage til en forståelse af, hvad der omfattes af videnskabelig uredelighed. Det må samtidig erkendes, at man, bl.a. pga. forskningens dynamiske karakter og varierende praksisser på tværs af forskningsområder, ikke på forhånd præcist kan opliste alle forhold og adfærd, som kan udgøre videnskabelig uredelighed i et konkret tilfælde.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, vedrørende plagiering:

Definitionen af plagiering forventes bl.a. at omfatte tilfælde af uberettiget tilegnelse af forskning, herunder eksempelvis afskrift uden kreditering af den reelle ophavsmand eller uretmæssig angivelse af bidrag til den pågældende forskning. Det forventes, at et væsentligt parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt. Af hensyn hertil er det også alene tilegnelsen af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering, der vil blive vurderet som

omfattet af uredelighedsbegrebet. Selvplagiering i form af eksempelvis genbrug af egne tidligere anvendte tekstpassager og lignende vil derimod alene kunne behandles som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Det forventes endvidere, at forfatterskabstvister som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis fremfor at blive anset som videnskabelig uredelighed i form af plagiering.

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 1, omfatter videnskabelig uredelighed ikke:

tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskning.

Af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 2, nr. 1, fremgår blandt andet:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Efter bestemmelsens nr. 1 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen. Med forslaget videreføres bagatelgrænsen i forhold til videnskabelig uredelighed, som er indeholdt i gældende rets definition af videnskabelig uredelighed, hvorefter kun alvorlige brud på god videnskabelig praksis omfattes af definitionen, og i den gældende bekendtgørelse om UVVU, hvorefter UVVU kan henlægge sager, hvor den konstaterede videnskabelige uredelighed kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i produktet. Tilfælde af ringe betydning forventes eksempelvis at omfatte plagiering af ubetydelige passager i metodeafsnit og lignende og helt perifer fabrikering eller forfalskninger af mindre omfang, som ikke har indvirkning på den udførte forskning.

Efter lovens § 3, stk. 1, nr. 5, forstås ved tvivlsom forskningspraksis følgende:

Brud på alment anerkendte standarder for ansvarlig forskningspraksis, herunder standarderne i den danske kodeks for integritet i forskning og andre gældende institutionelle, nationale og internationale praksisser og retningslinjer for integritet i forskning.

Nævnets mulighed for at oversende sager indeholdende forhold om mulig tvivlsom forskningspraksis fremgår af lovens § 17:

I tilfælde, hvor Nævnet for Videnskabelig Uredelighed vurderer, at en sag kan indeholde forhold om tvivlsom forskningspraksis, som af nævnet vurderes til ikke at være videnskabelig uredelighed, kan nævnet oversende sådanne forhold til den relevante forskningsinstitution til videre behandling.

Nævnets vurdering af sagen

Anmeldtes produkt og nævnets kompetence

Anmeldtes produkt er en ph.d.-afhandling, som er indleveret til bedømmelse ved forskningsinstitutionen. Herefter og på grundlag af en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter finder nævnet, at der er tale om et videnskabeligt produkt efter lovens § 3, stk. 1, nr. 6. Nævnet er derfor i henhold til lovens § 4, stk. 1, kompetent til at behandle sagen.

Anmeldelsens udformning

Det følger af nævnets praksis, at der i definitionerne af videnskabelig uredelighed og plagiering – både efter de regler, der gjaldt for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed, og de nugældende regler – ligger et krav om, at der skal være sket en egentlig uberettiget tilegnelse af konkrete resultater m.v., som kan tilskrives en tidligere ophavsmand, uden at denne behørigt krediteres i den senere publikation. Det skal således være muligt konkret at påvise, at f.eks. en unik forskningsidé eller tekst er kopieret og anvendt uden kreditering, i modsætning til f.eks. situationer, hvor forskere udgiver publikationer om samme emne efter gængse metoder inden for feltet, se nævnets afgørelse af 7. juni 2018 i sag nr. 2017-01.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

En anmeldelse, hvor det gøres gældende, at der foreligger plagiering af eksempelvis en tekst, bør derfor angive præcist, hvor i det videnskabelige produkt, den plagierede tekst findes, og præcist angive fra hvilket videnskabeligt produkt og hvor i det pågældende produkt den plagierede tekst er taget. En iThenticate- eller Urkund-rapport, herunder henvisninger til markeringer i rapporten, er eksempelvis ikke tilstrækkelig. Hvis anmeldelsen vedrører flere tilfælde af plagiering, bør anmeldelsen indeholde præcise oplysninger om samtlige tilfælde, se f.eks. nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

Nævnet har ved afgørelsen taget udgangspunkt i de samlede tilfælde, som anmelder særligt har redegjort for i sin anmeldelse. De samlede tilfælde vedrører plagiering der forekommer i forskellige afsnit i produktets kapitel 2.

Almindelige bemærkninger om plagiering

Nævnet bemærker, at der som udgangspunkt er begrundet mistanke om plagiering, når et stykke af en tekst, der er af en vis længde, er overtaget fra en anden tekst, der typisk er skrevet af en anden forfatter, uden retmæssig kreditering, det vil sige uden tydelig kildeangivelse og markering. En læser må således ikke være i tvivl om, hvilke tekststykker der er forfatterens egne, og hvilke der er citerede eller parafraserede.

Som anført i lovbemærkningerne, se ovenfor under *Retsgrundlag*, indebærer bl.a. *forskningens dynamiske karakter og varierende praksisser på tværs af forskningsområder*, at det ikke er muligt *på forhånd præcist at opliste alle forhold og adfærd, som kan udgøre videnskabelig uredelighed i et konkret tilfælde*. I sager, der drejer sig om plagiering, betyder det navnlig, at vurderingen af, om der i det enkelte tilfælde foreligger plagiering, skal foretages i lyset af den praksis, der er gældende inden for det konkrete forskningsområde.

For alle forskningsområder gælder, at hvis der er foretaget tydelig kildeangivelse og markering ved ordret gengivelse, er der ikke tale om plagiering. Markering ved ordret gengivelse kan f.eks. ske ved brug af kursivering eller citationstegn. Ved

indledning af en ordret gengivelse af en tekst med f.eks. *Som anført af NN ...* forudsætter retmæssig kreditering, at det af sammenhængen fremgår, hvor den ordrette gengivelse slutter.

Korrekt parafrasering indebærer, at en forfatter bearbejder andre forfatteres tanker og ideer og formulerer dem med egne ord og egen sætningsstruktur samt med kildehenvisning til de arbejder, hvor disse tanker og ideer er beskrevet. Hvis der alene er sket en mindre ombytning af ord og sætninger, samt ændring af ord med synonymer, er der tale om plagiering, hvis der ikke krediteres retmæssigt (kildeangives).

Almen kendt viden kan beskrives uden kildeangivelse, uden at der herved foreligger plagiering. Almen kendt viden kan defineres som viden, som man regner med, at alle inden for en bestemt gruppe eller et regionalt, institutionelt eller fagligt fællesskab kender. Det kan være fakta om f.eks. geografi, historie, fysik, sprog eller litteratur. Ordret eller tekstnær gengivelse af andre forfatteres tekst med baggrundsviden skal krediteres ophavsmanden.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Se hertil i det hele nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

De samlede tilfælde

Nedenfor er tekststykker gengivet i to kolonner med henblik på sammenligning.

Generelt gælder, at den røde tekst er den tekst, som forskningsinstitutionen har henvist til som tekstsammenfald, eller hvor der i øvrigt er konstateret tekstsammenfald. Den sorte tekst er dokumenternes øvrige tekst. Den sorte tekst er alene medtaget for at lette overblikket over den kontekst, hvori der er henvist til tekstsammenfald.

Anmelder har henvist til tekstsammenfald i produktets kapitel[...], afsnit[...], side[...], kapitel[...], afsnit[...], side[...], kapitel[...], afsnit[...], siderne[...], kapitel[...], afsnit[...], side[...], kapitel[...], afsnit[...], [...], [...], [...], [...], siderne[...-...], og kilden, side[...], siderne[...-...], siderne[...], [...-...]og[...], side[...], og siderne[...], [...]og[...-...].

Citering af anmeldtes produkt, kapitel [...], side [...]	Citering af kilden, side [...]
[...]. (tekst udeladt) 2 ord (tekst udeladt) 190 ord	[...]. (tekst udeladt) 2 ord (tekst udeladt) 145 ord
Citering af anmeldtes produkt, kapitel [...], side [...]	Citering af kilden, side [...-...], side [...]
[...]. (tekst udeladt) 2 ord (tekst udeladt) 216 ord. [...]	[...]. (tekst udeladt) 2 ord (tekst udeladt) 48 ord (tekst udeladt) 25 ord (tekst udeladt) 47 ord [...]

Citering af anmeldtes produkt, kapitel [...], side [...-...]	Citering af kilden, side [...], side [...-...], og side [...]
<i>[...]. (tekst udeladt) 2 ord</i> <i>(tekst udeladt) 183 ord</i> <i>.(tekst udeladt) 191 ord</i> <i>(tekst udeladt) 177 ord</i> <i>[...]</i>	<i>[...]. (tekst udeladt) 2 ord</i> <i>(tekst udeladt) 92 ord</i> <i>[...]</i> <i>(tekst udeladt) 296 ord</i> <i>[...]</i> <i>(tekst udeladt) 164 ord</i> <i>[...]</i>

Citering af anmeldtes produkt, kapitel [...], side [...]	Citering af kilden, side [...]
<i>[...]</i> <i>(tekst udeladt) 109 ord</i> <i>[...]</i>	<i>[...]</i> <i>(tekst udeladt) 166 ord</i> <i>[...]</i>

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Citering af anmeldtes produkt, kapitel [...], side [...-...]	Citering af kilden, side [...], side [...], og side [...-...]
<i>[...]</i> <i>[...]. (tekst udeladt) 3 ord</i> <i>(tekst udeladt) 231 ord</i> <i>[...]. (tekst udeladt) 4 ord</i> <i>(tekst udeladt) 69 ord</i> <i>[...]. (tekst udeladt) 2 ord</i> <i>(tekst udeladt) 104 ord</i> <i>[...]. (tekst udeladt) 5 ord</i> <i>.(tekst udeladt) 55 ord</i> <i>(tekst udeladt) 36 ord</i> <i>[...]. (tekst udeladt) 1 ord</i> <i>(tekst udeladt) 198 ord</i> <i>[...]</i>	<i>[...]</i> <i>[...]. (tekst udeladt) 3 ord</i> <i>(tekst udeladt) 98 ord</i> <i>[...]</i> <i>(tekst udeladt) 164 ord</i> <i>[...]</i> <i>[...]. (tekst udeladt) 5 ord</i> <i>(tekst udeladt) 73 ord (tekst udeladt) 2 ord (tekst udeladt) 112 ord</i> <i>(tekst udeladt) 54 ord</i> <i>[...] (tekst udeladt) 2 ord</i> <i>(tekst udeladt) 90 ord</i> <i>[...]</i> <i>[...]. (tekst udeladt) 1 ord</i> <i>(tekst udeladt) 88 ord (tekst udeladt) 110 ord</i> <i>[...]</i>

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sine tekstafsnit, der er citeret og gengivet ovenfor, har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne. Det kan ikke føre til en anden vurdering, at anmeldte har tilføjet eller ændret ord i tekstafsnittene.

Nævnets samlede vurdering

Anmeldte har i flere tilfælde brugt tekst fra én kilde i form af en ph.d.-afhandling fra [...] uden at kreditere denne, se de samlede tilfælde.

Under hensyn til de samlede tilfældes karakter og omfang finder nævnet, at anmeldte i hvert fald ved grov uagtsomhed har tilegnet sig tekst uden retmæssig kreditering. Anmeldte har derfor plagieret tekst, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4.

Ved vurderingen af plagieringens betydning har nævnet lagt vægt på navnlig indholdet af de plagierede tekster og deres betydning for produktets samlede indhold.

Nævnet bemærker hertil, at tekstsammenfaldende primært optræder i afhandlingens afsnit om *(tekst udeladt)*, og at de plagierede dele i øvrigt bygger på velbeskrevne metoder i den indenfor feltet relevante litteratur. Efter nævnets vurdering har de plagierede dele derfor haft en begrænset værdi for den videnskabelige del af afhandlingen. Efter plagieringens omfang og karakter vurderer nævnet at plagieringen af tekst alene har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen, jf. lovens § 3, stk. 2, nr. 1.

Herefter finder nævnet, at der ikke foreligger videnskabelig uredelighed, jf. lovens § 16, stk. 1.

På baggrund af sagens oplysninger vurderer nævnet, at sagen kan indeholde forhold om tvivlsom forskningspraksis. Nævnet oversender derfor sagen til forskningsinstitutionen til videre behandling, jf. lovens § 17.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Klagevejledning

Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. lovens § 18.

Mikael Friis Rasmussen
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kopi af afgørelsen er sendt til (forskningsinstitutionen)